

Mot aftonglöden /

Mörner, Birger,

81 A Br.

National Library
of Sweden

WERNER, Pinger
Mot afton glöden

10
(10)
10

Göteborg
1911

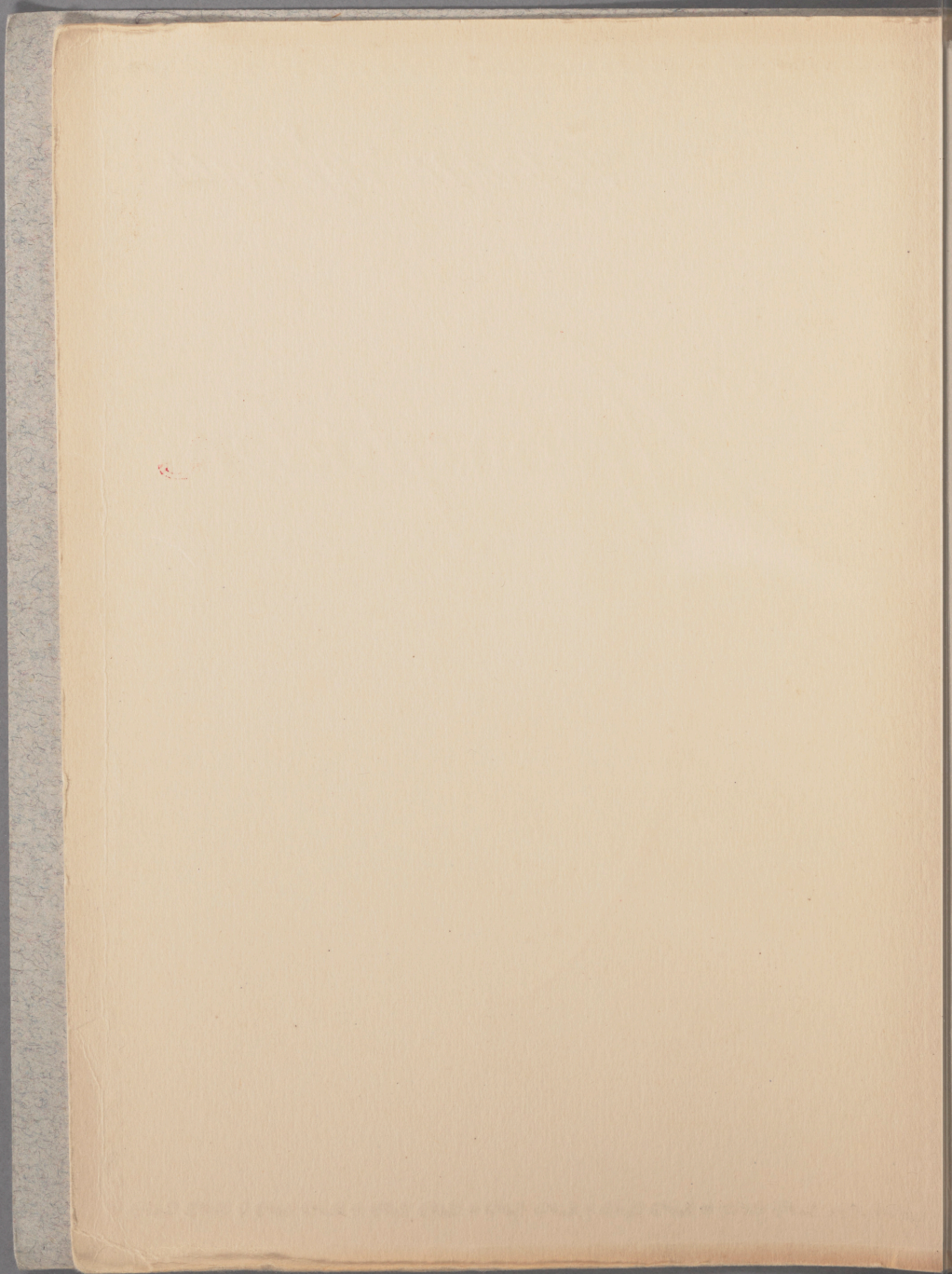
Kungl. biblioteket

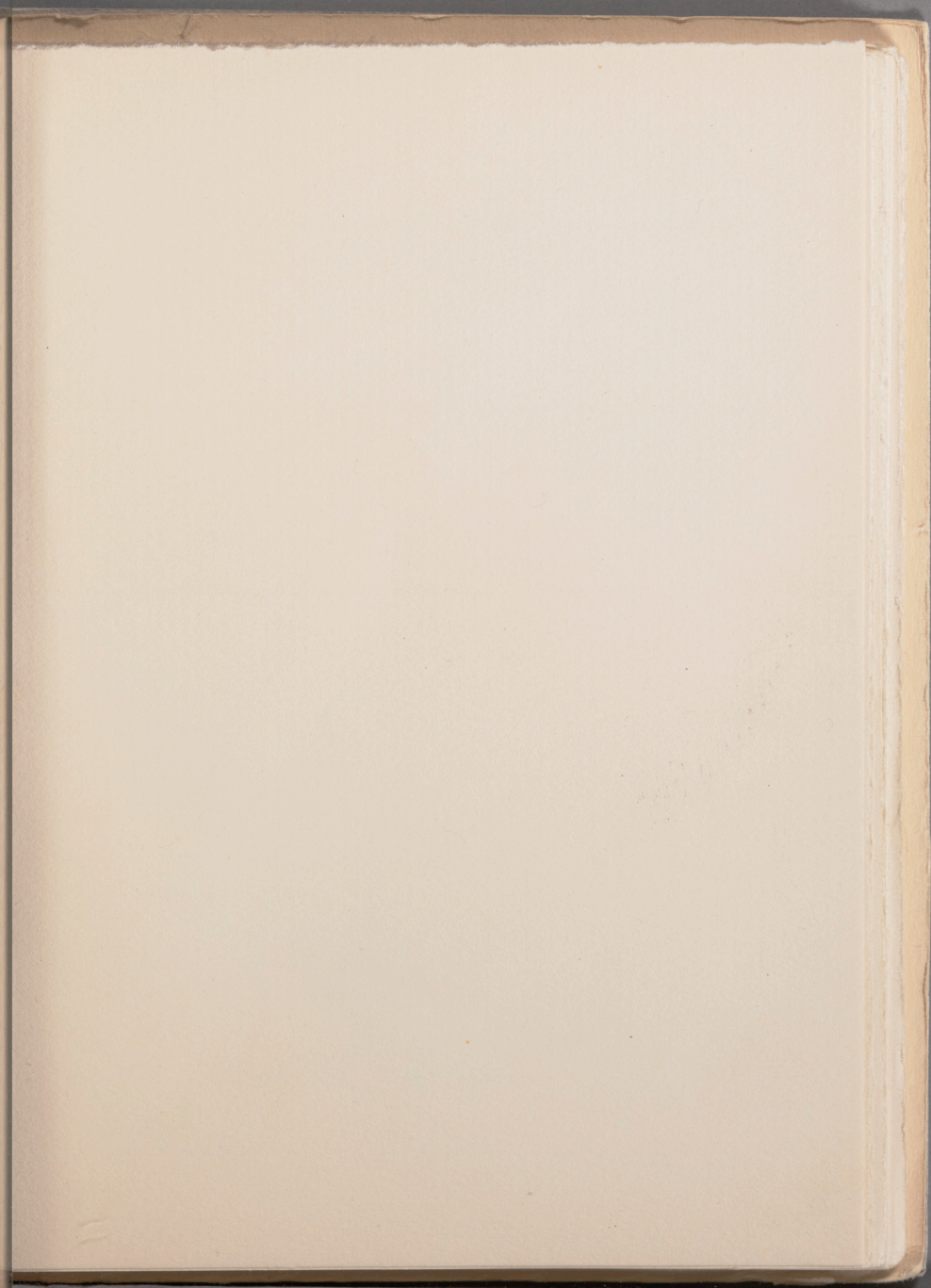

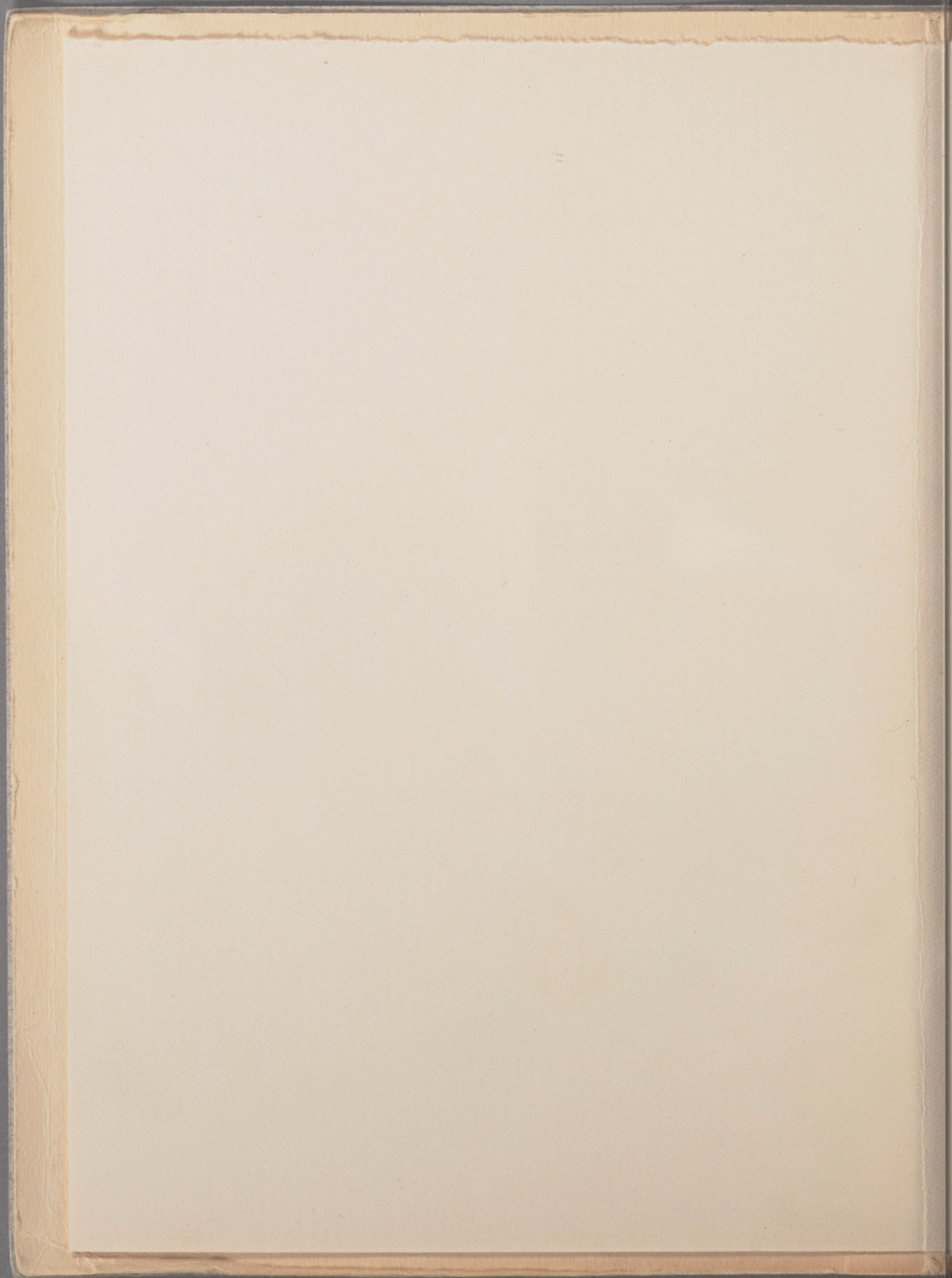
0 0000 000136036

Vårer Mörner:

MOT
Aftonglöden

Vårer ⁸ Mörner:

MOT
Aftonglöden

GÖTEBORG 1911
ÅHLÉN & ÅKERLUNDS FÖRLAG

I.

*Pegas, mitt skygga djur, uti kortègen
i spanska skridten har du piafferat,
och på din rygg jag stundom triumferat
i högre skolan inne i manègen.*

*Pegas, min gosse du, nu är jag trött
på alla konstiga kvadrillfigurer
och vid orkesterns nötta partiturer,
säg, blef härinne det ej trångt och dödt?
Pegas, min springare af erkänd afvel,
som liffull skälfver vid ett känn af tygeln,
bridongen, sadeln kasta vi och bygeln,
och ridhusportarne vi slå på gafvel.*

*Pegas, vi fällan mot en vildmark byta.
På fästet glimmar redan aftonglöden.
Sträck ut, Pegas! Och om vi nacken bryta,
än sen! Vi sprängde fria in i döden!*

II.

*Som fjäriln kring en blomkalk nio dagar
har vinden fladdrat kring kompassens ros,
men tog ej fäste och flög bort sin kos,
och kvalmet kom, som stiltjen beledsagar.
Och nu föll natten tropiskt mörk och djup,
och tusen stjärnor ut på hvalfvet slogo.
Som fosforstickor, strukna mot en mur
nyss i en svärm mot jorden stjärnskott
drogo,
långt upp i norr står Stora Björn på stup,
än vått är däckat af passadens skur,
och loggens lina svänger af och an.
Vid ratten står en bronsbrun Buka-man,
och i lanternans skimmer lyser grannt
hans nakna torso i metallisk glans.
På bryggan skepparn syns med sin sextant*

III.

*O, ensamhet, jag ropat efter dig.
Ur världens vimmel från min vilsna stig
jag sökt dig ofta men jag flytt dig åter.
Ve den som till ditt tysta tämpel går
och bär ej glömskans vallmo kring sitt
hår.*

*Hvar fjärran än på mållös färd jag drager,
den lilla värld, som jag har egt och saknar
och som i hemlighet jag än begråter,
i skuggan af din vinge åter vaknar.
Jag öknar sökt och sökt Arkipelager,
men bleka vålnader från ett förlupet
än följa mig, och ur Korallhafsdjupet
i natten under nya stjärnors bloss
jag hör dem mana: »Kom, o kom till
oss!»*

IV.

*Gif mig ej ålder, Herre, svårt det är
att åldras värdigt. Finner jag behag
i något hos mitt verk och mer ej bär
en feberlängtan mot en morgondag,
då har jag åldrats, Herre. Släng mig ut
som seglarn slänger tömd butelj i hafvet.
Af mina pund jag gaf dig ej tribut,
och därför blir mitt namn i skum be-
grafvet.*

V.

*Min mor, min mor, du saknade och kära,
ej var i lifvet du mig mera nära
än där hvar kolsvart fiskmå's ängsligt
skrek,*

*delfiner lekte kring vår bog sin lek,
och långt i fjärran sågs en töcknig strimma
af palmkontur mot glimmande opal.*

*En brons-Antinous, en kannibal,
med tobakspipan trädd i armens ring
satt vid min koj på huk i stilla vakt.
Från däckets hördes nakna fötters spring.
Kininens gong-gong slog i hjärnan takt.
På tröskeln döden stod — så var mig
sagdt.*

*Välkommen död, välkommen tusenfaldt!
O, det att stilla somna bort från allt*

*och gömd i våden af ett bländhvitt segel
få sänkas sakta under hafvets spegel!
Och febern steg. Jag ögat slöt att dö.
Min döda mor, som lades under snö,
säg hvarför kysste då min panna du
och gaf på nytt mig lif? — Hur nändes
du?*

VI.

*På Bougainville, när röd som blod
bland kokospalmer månen stod,
kom fram ur skogens mur af blad
mot fosfortända vikens strand
en bågbeväpnad skugglik rad.
Jag såg kring bambubålets brand
dem kretsa sakta kring vid sång
och flöjt af vassens rör.
Och ofta sedan dess jag hör
i vakna drömmar natten lång
de vilda flöjters kör.
Ty den som lyssnat har en gång
till urskogsdunklets melodi
han blir den aldrig fri.
Han höra skall med tankspridd min
hvar orgel eller violin*

*ja, helga julesången.
Bland cykomorer och lian
bland vildmarkssnår hos store Pan
hans själ är fjärran fången.*

VII.

*Så talade bland vårens körsbärsblom
i bambuhyddans svala stillhet bonzen:
»Med smärta köpes moderskapets lycka,
blott sårad mussla alstra kan en perla,
de hvites Budda frälsa lär med blod,
den djupa dikten är ett harakiri!»*

VIII.

*Jag drefs vårt klot omkring och tvangs
att gnida*

*mitt jag mot andras jag och tvangs att stå
på tå till tjänst för mäktiga och små.*

*Jag människor yfvas såg och människor lida,
och lärde så bland skilda folk förstå
hur väfd af samma väf är mänskosjälen.*

Till många tusen växte klientelen.

*Jag gjorde hvad jag kunde, visst ej
mycket,*

*men god var viljan, det är hufvudstycket.
Då kontot slutats, fann jag som min rest
att dem jag hjälpte bäst mig hatat mest.*

IX.

*Ty gör en människa ett uns af godt,
och detta uns i hennes själ skall gro
och växa till och lämna ingen ro
förrn hon blir bördan kvitt. Hon börjar
gnata
och finna fel och slutar med att hata
dig själf, ditt hus, ditt land och får ej ro,
förrn hon har lyckats brassa på en ugn
dit hon med spaden kan en dag dig påta.*

XI.

*Min son, min son, som ler mot dagens
timma
och står på lifvets tröskel frisk och god
med pannan ljus i morgonglödens
strimma
och pulsar bultande af nyväckt blod,
i Shiras gårdar tusen rosors blad
att gifva blott en droppe pressas må,
men tusen mörka minnen ej förslå
att forma af din faders dikt en rad.*

XII.

*Ju högre mål du sätter för din sträfvan,
ju tydligare du med stilla bäfvan
en gång skall lyssna till din karmas bud
att offra allt — dig själf, för detta bara
att vinna, ej af häfden, ej af Gud,
än mindre då af kung och mänskors
släkt*

*men af en enda blott — dig själf, respekt,
dess förr skall lifvet också dig förklara,
min käre pys, en lag, en vis och sträng,
att allt skall stympas i Procrustes' säng.*

XIII.

*De positiva äro lyckligt få,
och väl är det, ty vanlig sund dressyr
på dem ej biter, trotsiga de gå
och tugga betslet, dras mot äfventyr
och drömma drömmar, och de näpste
blifva,
men krubban bräddats för de negativa,
och himlen väntar på de andligt små.*

XIV.

*Låt bli att dyka i en annans själ,
ty djupt därnere lurar en polyp,
ett hafsdjur, som med hundra ögon glör
och refvor trefvande mot ytan snor
att suga blod ur första dumma kryp,
som vågar nalkas allt för farligt nära.
Hvar mund som kysser suga vill ihjäl.
Nej, slutom musslans väggar, mina kära!*

XV.

*Och görom lifvet till en maskerad,
där, carpe diem, du kan stollas glad,
tills klockan slår, och du med häpnad*

ser

*att hon, som nyss du smått förälskats i
var blott som du en tarflig parodi
på gudsbelätet, — det och intet mer,
om du vill frånse hos din Cendrillon
från två små skor och strumpor från
Lyon.*

XVI.

*Gud vare lof, att lif på lögn är rikt,
och därför blef med lifvet jag förlikt.
Som ung på allt jag som de andra trodde,
Försynen vakade så mild och huld,
så många goda denna jord bebodde,
hvar skurad messing blef mig genast
guld.*

*Gud vare lof, vi mänskor lögner slöjda!
Hur kunde eljes oss en sanning fröjda?*

XVII.

*Hvar altarflamma slocknar, om ej närd,
och alla band, om hårdt de spännas,
brista,
och ingen vän blef din i denna värld,
förr'n locket lades på den käres kista.*

XVIII.

*Mot höstens klarhet våra dagar gå.
Vår ungdoms dårskap redan vi begråtit.
Vi ångra våra synder, mest ändå
de många ljufva, som vi underlåtit.*

XIX.

*O lif, o, lif, hur långsamt fram du kryper
där jag på ryggen af ditt sköldpaddsskal
nu rider fram mot aftonsolens gårdar.
På kinden kvällens moln sin droppe*

*dryper,
men fram går färden bland de dödes
vårdar.*

*Hej hopp, min gångare, din takt är skral,
din kända snabbhet var förtal och sägen.
Hej hopp, jag fryser. Vinden blef så sval
och tyst och skum och kall och tom blef
vägen.*

XX.

*Räck mig en bågare, du dag som tändes
och färgar rutan med ditt rosenskimmer,
räck mig en dryck, som icke grumlats
redan
af gårdags vemod och i morgons oro!*

XXI.

*Mitt hjärtas sommarö i fjärran haf,
hur stilla var du! Endast skuggans vrid-
ning
kring brödfrukträdets stam mig tiden
gaf.
Där fanns ej mynt, och där fanns ingen
tidning.*

XXII.

*Hur ofta sträckte jag i dunkel tid
af ångest armarne mot dig min stjärna,
och bad om råhet i den sega strid,
som mot mitt hjärta föres af min hjärna.*

XXIII.

*På vida hafvet flöt en buske,
långt, långt ute.*

*Hvitt lyste rötterna, från hvilka vågor
sköljt bort hvar stoftgrand af dess
fjärran ö.*

*På vida hafvet flöt en buske;
som sorgsna ögon några blåa kalkar,
dess sista, halftförvissna blommor
än sågos stirra upp mot himlens kupa.
Och sträckt utöfver skeppets reling såg jag
den gunga bort mot det oändligt vida.
Och jag grät.*

XXIV.

*Minns du mörka floden Murro-Murra,
som i hafvet föll vid Watta-Watta?
Då vi landat, skälmskt en kookooburra
hördes från en eucalyptus skratta.
Där var urskogsstillhet kring naturen,
timmerkrönt och hög stod bergskonturen.
Fjärran slogo dyningarna dofva;
öfver bruset hördes ängsligt skria
hwithöfd örn på färd mot fjärran nästet.
Mot safirer af en klyftas mossa
dunkelröd i glans som karneolen
sågs en Waratah på afstånd blossa
och i fjärran på en bank i solen
hvit en pelikan bland skummet sofva.
Där var ljus och skimmer öfver näset,
stor och klar bland skyarnas regatta*

*lyste söderns sol på oss från fästet,
då vi dröjde där bland ormbunksgräset
lyckliga som goda, glada gudar.
Vildmarksbarn, i drömmen återljudar
än i natt ditt skratt från Watta-Watta,
du som blef mig i en dag förliden
sista svalan före frysningstiden,
blef en ton, som ingen tystar mera
ur mitt lifs seconda primavera!*

1909.

XXV.

*Swagman, vandrare på luffen
längs de hundramila vägar
med en damper och en billy
i din påses djup, det mörknar
öfver leden.*

*Vildskogsstigar,
kända blott af kangerooen
har du trampat, du har sofvit
under grenar, mellan hvilka
hängde stjärnor, och i fjärran
tjöto dingos.*

*Vandra, vandra,
långt det är till klippningstiden,
sätt dig ned vid vägen, swagman,
och ditt thé för kvällen koka.
Se, däruppe Södra Korset*

*gnistrar vackert, men det väcker
inga minnen, ty det brann ej
öfver barndomshemmet.*

*Swagman,
hvarför ser du upp och glömmet
varma thét som sakta porlar?
Ah, ett ljus i fjärran tändes
lysande utöfver slätten,
och du samlar dina grejor,
lockad liksom nattens fjärril
styr du hän mot lågan dårad,
och nu drömmet du vid stegen,
minns ett sken som detta lysa
långt i landet, aldrig glömda.*

*Swagman,
detta ljus som fjärran lockar,
brinner i en krog vid vägen.
Hemlös, rolös
trampa, trampa,
kommer aldrig hem till hemmet,
aldrig hem!*

XXVI.

*Mitt blonda vildmarksbarn, som än i
håren
bär kvar en doft från wattlarne och våren,
ditt tal är lent som under gumträd porlet
från creekens il, din sång är silfversorlet
från katarakten, buret fram af kåren.
Ditt svårmod's snyftning gjorde mig
betagen,
jag kysste tåren från de bleka dragen,
och ljusa makter ur mitt inre stego.
Mitt vildmarksbarn, så tag mitt tack en
gång
ej för din gråt, din stämman och din sång,
men för de timmar vi tillsammans tego.*

1909.

XXVII.

*Ur eucalyptuskronan lockar redan
opossumhanen med ett gurgelljud.
Var hälsad, natt! Välsignad din morfin!
Men fräls af nåd från dina drömmars
gyckel!*

1909.

XXVIII.

*Lif, drottning Lif, må andra fritt dig
hylla
och mana dig att blifva till det sista;
hvad är din gåfva emot dödens mylla,
som kastas skall en gång på vandrarns
kista,
då från din drängtjänst sist han blir för-
skonad.
Från granna bubblor, hvilka alla brista,
jag utan saknad somnar oförsonad.*

XXIX.

*Hur dessa åren gjort dem alla svala,
hur skrattbestulna tyckas de, hur trötta.
Jag sörjer ej min egen ungdoms död,
men sörjer att de åldrats, mina kära.*

XXX.

*Se ej upp mot svanesträcket
susande mot okänt fjärran.
Du, som bands vid fädrens torfva,
sänk din blick och prisa Herran.*

XXXI.

*Jag längtar ej till svenska slott och städer,
de locka mig ej mer till kantilener.
Jag ser en dörr bland blommande syrener,
i låset sitter nyckeln med sin klamp,
från golvet doftar än af hackad en,
omålad högbänk lyser skurad ren;
från stallet bakom höres hästars stamp.
Min ungdoms Ceres-tämpel utaf bräder!*

XXXII.

*När aningsblå och tyst står juninatten,
med slutna kronblad sjunken i det djupa
hvar näckros bidar i de dunkla vatten
den stund, då klarröd färgas rymdens
kupa*

*och hon skall stiga emot solens möte
att under sommarhimmelens kupol
mot älskarn öppna blyg sitt jungfrusköte.
Gud hjälpe alla knoppar utan sol!*

XXXIII.

*Som ur en sömn du armar mot mig
sträckte,
men själens strängaspel än fruset var.
Min stråke var det, som till lif dig väckte,
och fram sprang tonen smältande och
klar.*

*Jag älskat dig som endast älskat har
Guds nådes konstnär egen stradivar.*

XXXIV.

*Hur långt i världen än mig dref min
norna,
en liten bok när hälst jag ville gaf
mig åter hvad jag kanske bittrast saknat:
den svenska skogens barrdoftsrikedom
och vårens morkullsträck och ängens
blom.*

*Mot kobbar hörde jag ett baltiskt haf
som i min ungdom brytas, då jag vaknat,
jag mindes endast detta: Jag var hemma!
O, hexbok, underbara Hemsöborna!*

XXXV.

*Vilda, mörka ejderhonan,
som på dun och ungar plundrats,
tigande mot hafvet sträcker
långt från land mot öde vidder,
jagar morgonsolens strålglans,
högre stiger hon, allt högre
tills med vingen domnad stilla
maktlös hon mot djupet sjunker.*

XXXVI.

»Horas non nomino nisi
serenas.»

*På klostergården, där magnolians blomma
står stor och doftrik mellan dunkla blad,
och där om kvällen förr de systrar*

fromma

*med knäppta händer under mörk arkad
i hvita dok gått två och två i rad,
där är nu ensligt. Gräs och nässlor gro,
och vilda dufvor bygga trygga bo
bland Brustna helgonbilderna där oppe.*

*Blott deras kutter hörs och vattnets droppe,
som faller plaskande i vigda skålen.*

*Där bland förvuxna törnen står ännu
ett gammalt solur kvar och visar tiden.*

Men maka murgrönsslingor från konsolen

*och i majuskler, gotiska och klara
du än skall stafva, hugget in i bården:
»Jag räkna kan de ljusa timmar bara!»
O, hjärta, hjärta, hvarför lär ej du
af tidens mätare på klostergården!*

XXXVII.

*Som träden mot rymden syfta,
som blomstren mot dagens ljus,
vi människor händren lyfta
upp mot Guds berg och hus.
Tafatta, maktlösa magra
fattigfolkshänder och fagra
händer med fingrar spröda,
kring hvilka rubiner glöda,
håriga, tjärade, råa,
där ankaren ristats blåa,
händer, febriga, sjuka
och varma, knubbiga mjuka
små gropiga barnahänder,
händer förfrusna och svultna,
och händer stelnade gamla
som kröktes af värk och famla.*

*Och alla de tusende händer
vi sträcka mot Gud att lofva
och prisa för lifvets gåfva.
Med glimt i sitt fadersöga
vår Herre ser ned från det höga
på alla de lyftade händer
och låter dem alla multna.*

XXXVIII.

*Vid brasan, som slocknande blänker
jag sänker mitt hufvud och tänker
på brinnande kvinnor som dragit
likt främlingar hän genom lifvet,
på alla de bleknade kalla,
dem aldrig i lifvet blef gifvet
att känna sitt hjärteblod svalla
i takt med en annans i yra.
Ljud skäraste ton från min lyra!
Med grönaste gren ifrån parken,
med hvitaste blomster från marken
kom, låtom oss stigen dem smycka,
där tigande sida vid sida
de skrida och varsamt en lilja
i handen de bäfvande trycka.
Så glida de hän genom lifvet*

de alla dem aldrig blef gifvet
att känna det ve och den lycka
som rymmes i kunna och vilja
sig gifva och taga i samma
sekund och att brännas, förbrinna
och härdas i lidelsens flamma
till kvalet af alstrande kvinna.
Från jordlifvets sorger och lycka
med sköten, som slutna förtvinat,
och bröst, som försmådda försinat,
med löje, som stelnat förpinadt
och hår, som ej Eros fått smycka,
mot mörkret, det tigande tomma,
de tankfulla tysta försvinna.
Så tagen min sång och min blomma
i mör, hvilkas strängaspel inga
i tiderna lockat att klinga,
i jungfrur, som dragen så tysta
ur lifvet med läppar ej kyssta!

XXXIX.

*Ur en ärgad kopparkista
har jag lyft min stamfars hufvud,
vägt det tyst i mina händer.
Sekler gått sen uti dessa
tomma, mörka hålur brunno
blickar, vanda att befalla.
Säg, men dog han då i döden?
Isad kände jag mig stundom
utaf sorger, obekanta,
kände i min själ en dallring
från ett jubel, längesedan
före mina dar förklunget.
Har på jorden förr jag lefvat?
Straff för fädrens brott ju följer
än i sjunde ledet släkten.*

*Kanske gafs oss med på färden
också fädrens tår och löje;
kanske dör blott den i döden
hvilken barnlös dör?*

XL. .

*Ve den själ som rufvar öfver
döda vårars dröm och fabel,
ve den själ en gång blef fången
af en tid som är förgången,
ve den själ, som ser tillbaka
mot sitt eget brända Sodom.
Minns det flydda som du minnes
oberörd din första gråt!*

XLI.

*Mitt sköna Frankrike, för dig jag brann!
Med själen fylld af Austerlitz' Te Deum
jag sökte käjsarns örnar, och jag fann
dem stoppade med blånor i museum.*

XLII.

*Därnere flyter rastlös breda floden
af boulevardens ständigt nya lif,
och som ett stänk af vågor, hvilka brytas,
når till mitt öra då och då ett skri.
Mitt fönster vetter mot det dofva bruset,
därnere draga tusenden förbi,
en hvar med ödens dunkla hemligheter.
Men oberörd jag sitter kväll från kväll
vid arbetslampans magiskt runda krets,
vid stranden af en evig mänskoftod
i metropolens djupa enslighet
jag bidar tyst mitt eget väsens gåta.*

XLIII.

*Paris, Paris, här är jag à mon aise;
min själs kompassnål alltid pekat hit.
Vill här jag vänner göra en visit,
jag hviskar till chauffeuren: »Père-la-
Chaise»!*

XLIV.

*Tre veckors stiltje och så kom passaden
och fyllde skonarns alla hvita dukar
och spände åter loggens slaka lina.
På nytt sköt skeppet öfver öde hafvet.
På tredje dagen kom en kokosnöt,
en gul och glänsande som första tecken
af land, som anades, men än ej sågs.
De blefvo flere. Hela stammar drefvo
och ibland dem med blodröd ockra målad
en liten åra, tappad från kanoten.
Då kom mot oss på fjärde dagens morgon
en svärm af svarta fjärilar med fladder
af mjuka vingar rundt om mast och
segel,
vinddrifna solbarn från min längtans kust.
Visst såg jag än ej palmbekrönta stranden*

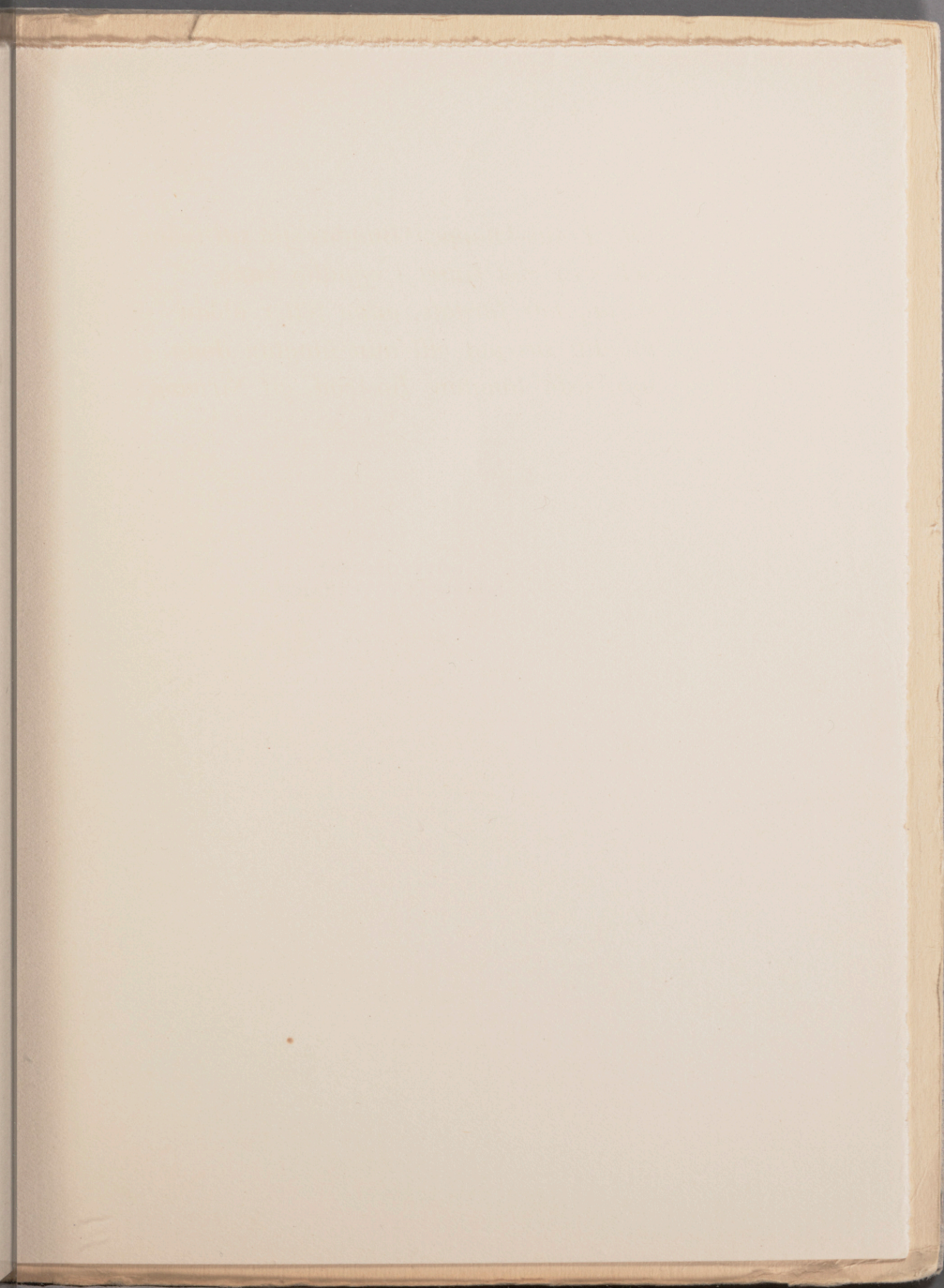
*af kortets närmaste korallatoll,
men jag förnam dess närhet lika klart,
med samma stilla jubel, som då nyss
jag vid min tinning kände sakta fladdra
den första fjärilen från dödens ö.*

XLV.

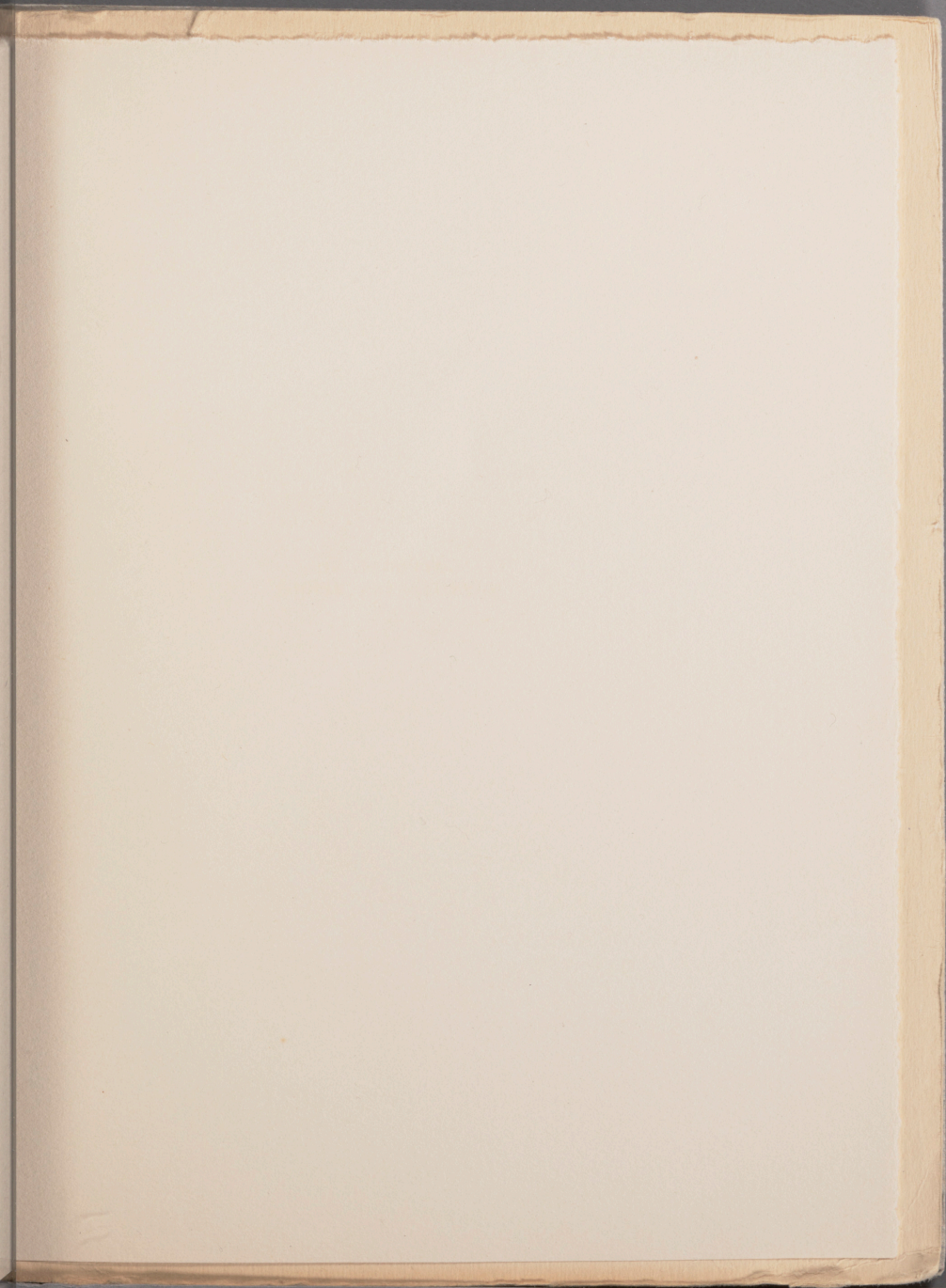
*O, helga Bo-träd, till hvars stilla sus
jag lyssnat har en gång i vandringsåren,
ur fallet Anaradhapuras grus
du steg så vördnadsvärd bland djungel-
snåren.*

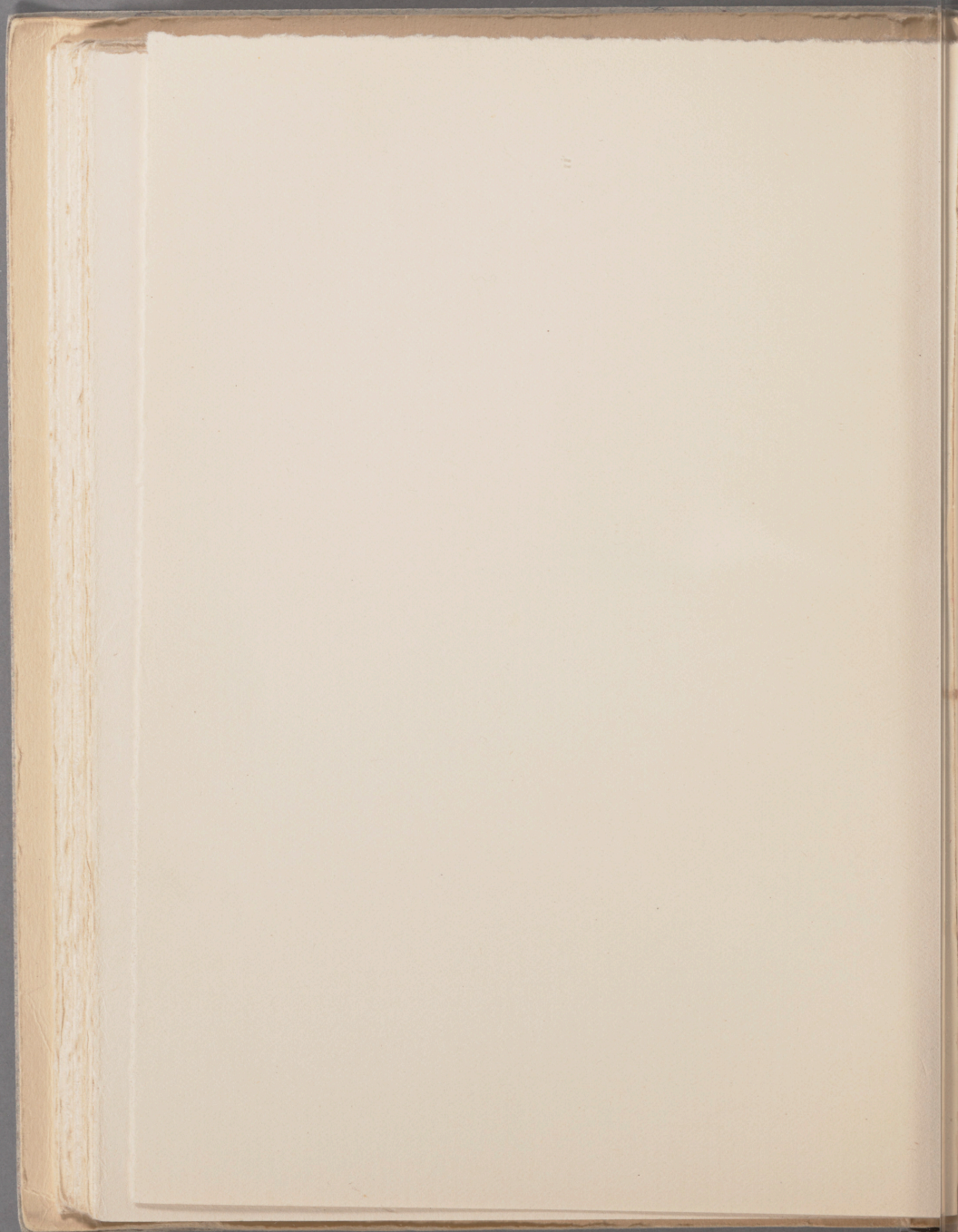
*O, helga Bo-träd, aldrig mer cymbaler
inunder dina dunkla grenar ljuda,
och inga rahjors elefanttåg bjuda
dig slingor mer af perlor och opaler.
I klargul mantel blott en Budda-prest
med rakad hjässa stilla stolta gest
en sällsynt främling hälsar vid din fot,
där mystisk, rest på stjärt ur monoliten,
en sjuhöfd kobra hväser vandrarn mot
och delar vakt med fromma eremiten.
O, träd, uti hvars skugga bröt en gång*

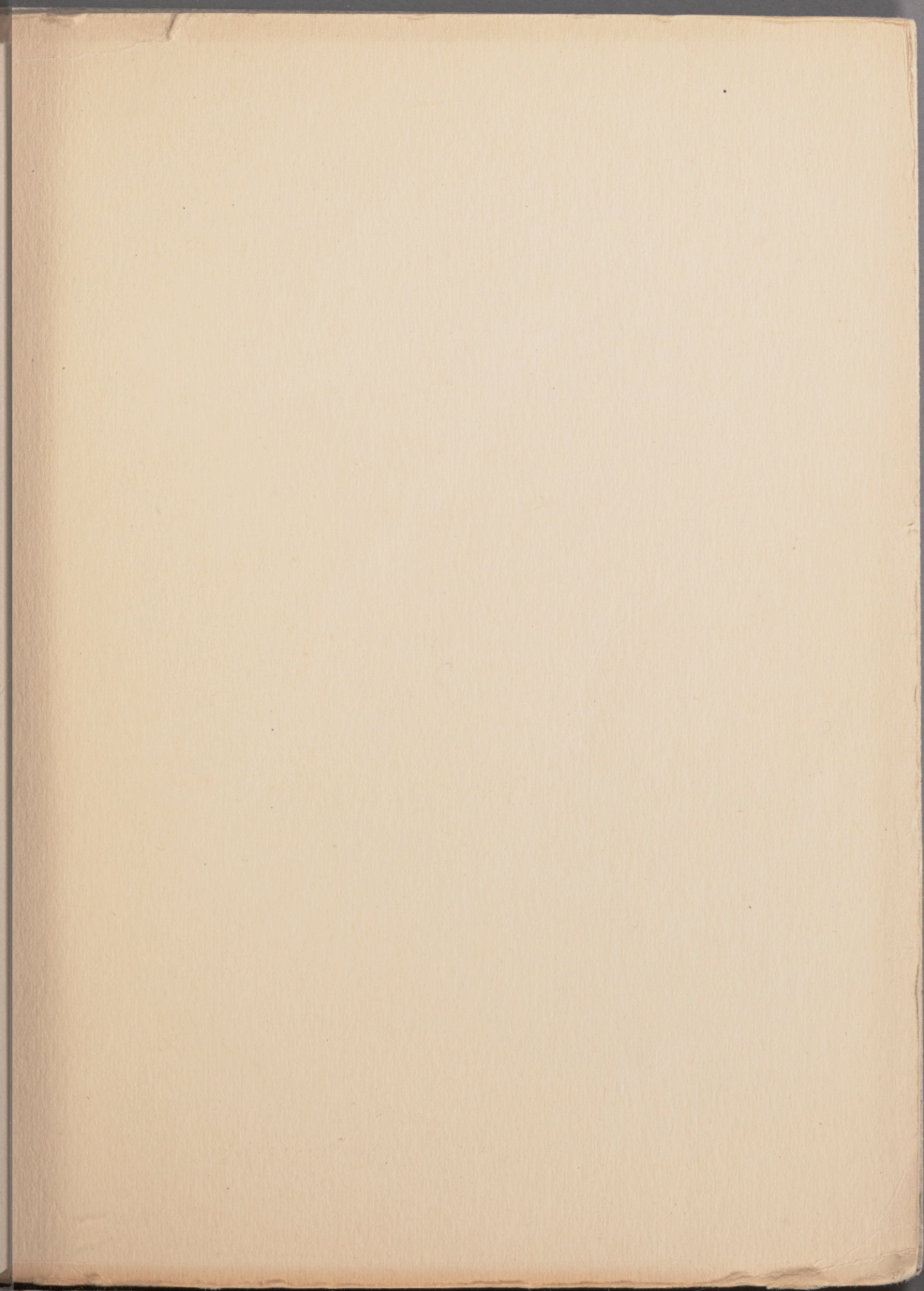
*som Lotus-knoppen Buddas själ sitt tvång
och steg mot ljuset i oändlig bana,
si, jag har färdats, mina fötter blöda,
uti ditt sus jag vill min längtan döda,
min sista längtan, Bo-träd, gif Nirvana!*

GÖTEBORG 1911
BONNIERS TRYCKERIER

Pris Kr. 1.75

GÖTEBORG 1911 BONNIERS TRYCKERIER

